

Φόλες

«Φόλα» ονομάζεται κάθε κομμάτι τροφής που περιέχει δηλητήριο και χρησιμοποιείται για τη θανάτωση ζώων. Η τροφή αυτή ποικίλει: λουκάνικο, κιμάς, ψωμί, ωμό κρέας, ένα νόστιμο μεζεδάκι που περίσσεψε από κάποιο τραπέζι και ένα διεστραμμένο μυαλό το χρησιμοποίησε ως "δολοφονικό δόλωμα" για να προσελκύσει ζώα και να τους επιφέρει βάνουσο και γρήγορο θάνατο.

Ανάλογα με το επικίνδυνο βασικό συστατικό τους, υπάρχουν **3 τύποι φόλας**:

- **φόλα βασισμένη σε οργανοφωσφορικά**
- **φόλα βασισμένη σε αντιπηκτικά**
- **φόλες μηχανικού τραύματος**

ΦΟΛΑ ΜΕ ΟΡΓΑΝΟΦΩΣΦΟΡΙΚΑ

Η συνηθέστερη δηλητηριώδης ουσία που συναντάται στις φόλες είναι τα οργανοφωσφορικά φυτοφάρμακα (ζιζανιοκτόνα).

Συνήθως, η δηλητηριώδης ουσία δρα άμεσα (εντός λίγων μόλις λεπτών). Το ζώο εμφανίζει τρέμουλο, που θυμίζει επιληπτική κρίση ή πάρκινσον. Η κάτω γνάθος εκδηλώνει φρενήρεις σπασμούς, με αποτέλεσμα το σάλιο να ανακατεύεται με τον αέρα και να σχηματίζεται αφρός στο στόμα του σκύλου. Η κόρη του οφθαλμού μικραίνει σαν κουκίδα (ιατρικά αυτό ονομάζεται «μύση»). Συχνά εκδηλώνεται διάρροια ή εμετός. Επειδή η ουσία δρα αστραπιαία και απορροφάται ταχύτατα, το ζώο αδυνατεί να σταθεί άλλο όρθιο και πέφτει στο πλάι. Ταυτόχρονα εκδηλώνει έντονους σπασμούς με μικρές παύσεις ηρεμίας. Σε αυτές τις παύσεις που ο σκύλος δείχνει ήρεμος, παρατηρούνται μεμονωμένα τινάγματα (μυϊκές συσπάσεις), σαν να διαπερνά ηλεκτρικό ρεύμα το δέρμα του. Όλη αυτή την ώρα, το ζώο είναι κάθιδρο και η θερμοκρασία του αυξημένη. Αν το δόλωμα περιέχει ισχυρό δηλητήριο ή δηλητήριο σε μεγάλη ποσότητα, τότε ο θάνατος επέρχεται πολύ γρήγορα. Αν η ποσότητα είναι μικρή, τότε τα συμπτώματα εμφανίζονται μεν αλλά ηπιότερα. Ο χρόνος σε τέτοια επεισόδια παίζει σπουδαίο ρόλο και κρίνει την ίδια τη ζωή του σκύλου.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

ΑΜΕΣΗ ΔΙΑΚΟΜΙΔΗ ΤΟΥ ΣΚΥΛΟΥ ΣΤΟΝ ΚΤΗΝΙΑΤΡΟ.

Σε περίπτωση που η πρόσβαση στον κτηνίατρο είναι δύσκολη ή υπάρχει καθυστέρηση, μπορείτε να κινηθείτε ως εξής:

Άμεση χορήγηση αντιεμετικής ένεσης με σκοπό να αποβληθεί όσο δηλητήριο βρίσκεται στο στομάχι του σκύλου και δεν έχει προλάβει ακόμα να

απορροφηθεί. Για παράδειγμα: ένεση Filtalon. Αυτό το σκεύασμα χορηγείται μόνο αν ο σκύλος έφαγε το δόλωμα μέσα στο τελευταίο ημίωρο (το πολύ μία ώρα) και μόνο αν έχει ακόμα τις αισθήσεις του και είναι όρθιος. Διαφορετικά, αν ο σκύλος πέσει κάτω και κάνει σπασμούς, τότε το έμεσμα μπορεί να καταλήξει στην αεροφόρο οδό (τραχεία, πνεύμονες) και ο σκύλος να πνιγεί. Στην περίπτωση, λοιπόν, που ο σκύλος έχει ήδη πέσει στο πλάι, δεν κάνουμε τίποτε άλλο παρά μόνο να τον προσέχουμε να μην τραυματιστεί από τους συνεχείς και έντονους σπασμούς.

Χορήγηση ατροπίνης

Η ατροπίνη είναι το αντίδοτο που δρα κατά των οργανοφωσφορικών. Έχει αντιχολινεργικές ιδιότητες και στη φύση απαντάται σε διάφορα φυτά όπως η μπελαντόνα και ο μανδραγόρας. Χορηγείται υποδόρια (κάτω από το δέρμα), ενδομυϊκά ή ενδοφλέβια. Υπάρχουν διάφορα σκευάσματα στην αγορά. Φροντίστε να συμβουλευτείτε τον κτηνίατρο που παρακολουθεί τον σκύλο σας, ώστε να σας δώσει ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο χορήγησης και τη δόση. Αυτό που πρέπει να γνωρίζετε, είναι ότι ΚΑΙ η ατροπίνη είναι δηλητήριο αλλά στην περίπτωση της φόλας, η ατροπίνη χρησιμοποιείται ως αντίδοτο στα οργανοφωσφορικά, γιατί προκαλεί τα ακριβώς αντίθετα συμπτώματα. Επιδρά στο νευρικό σύστημα και επηρεάζει ταυτόχρονα ΟΛΑ τα όργανα και τα συστήματα του οργανισμού. Αποτέλεσμα χορήγησης ατροπίνης: επιταχύνει την ένταση και τον ρυθμό της καρδιακής λειτουργίας (ταχύπνοια, γρήγοροι παλμοί), αυξάνει την πίεση του αίματος, μειώνει τις εκκρίσεις (ξηροστομία), επηρεάζει τη λειτουργία του στομάχου και των εντέρων, της μήτρας και της ουροδόχου κύστης.

Όταν ο κτηνίατρος έρχεται αντιμέτωπος με έναν σκύλο δηλητηριασμένο με φόλα, ΔΕΝ γνωρίζει το όνομα του συγκεκριμένου οργανοφωσφορικού την ποσότητα του δηλητηρίου που έφαγε ο σκύλος και πόσο ακριβώς δηλητήριο έχει περάσει στο αίμα του σκύλου. Γιαυτό τον λόγο, ο κτηνίατρος χορηγεί μικρές ποσότητες ατροπίνης, περιμένει και αν χρειαστεί χορηγεί εκ νέου μέχρι να πάψουν τα συμπτώματα (η διαδικασία αυτή ονομάζεται «τιτλοποίηση»).

Αν παρατηρήσετε τα προαναφερθέντα συμπτώματα και δεν έχετε χρόνο ή πρόσβαση σε κτηνίατρο, χορηγήστε μόνοι σας την Ατροπίνη.

ΔΟΣΟΛΟΓΙΕΣ

Ατροπίνη: 1 ml = 1 αμπούλα ανά 10 κιλά βάρους του σκύλου. Κάνετε ένεση στον μυ ή στο σβέρκο. Μετά από 10 λεπτά θα πρέπει να μειωθούν τα συμπτώματα. Αν, όμως, παραμένουν, επαναλαμβάνετε την ίδια δόση. ΠΡΟΣΟΧΗ: αν οι κόρες των ματιών έχουν διασταλεί, μη χορηγείτε άλλη δόση.

Υπενθυμίζουμε ότι η ατροπίνη αυξάνει τον αριθμό των σφύξεων.

Filtalon: 0,2 ml (αντιστοιχούν σε 1/10 του περιεχομένου της αμπούλας) ανά 10 κιλά σωματικού βάρους του σκύλου. Κάνετε υποδόρια ένεση. Για την ακριβή δοσολογία να έχετε μαζί σας μια σύριγγα του 1 ml. ΠΡΟΣΟΧΗ: χορηγείται άπαξ ανεξαρτήτως αποτελέσματος!

ΦΟΛΑ ΜΕ ΑΝΤΙΠΗΚΤΙΚΑ

Τα αντιπηκτικά είναι χημικές ενώσεις που ονομάζονται κουμαρίνες. Συνηθέστερη είναι η βαρφαρίνη. Αυτές οι αντιπηκτικές ουσίες χρησιμοποιούνται φαρμακευτικά για την αντιμετώπιση θρόμβων στους ανθρώπους και προληπτικά σε άτομα με τάση για εγκεφαλικό και έμφραγμα. Οι κουμαρίνες χρησιμοποιούνται και ως ποντικοκτόνα και με αυτή τη χρήση κυκλοφορούν ελεύθερα στην αγορά.

Κάποιες φορές, ο σκύλος δεν θα παρουσιάσει συμπτώματα για 2 – 3 μέρες. Η συμπτωματολογία περιλαμβάνει κόκκινες, μοβ ή σκούρες μπλε κηλίδες στο σώμα ή στα ούλα, ενδεικτικές εσωτερικής αιμορραγίας. Τα ούλα εμφανίζονται πολύ αναιμικά. Η Βαρφαρίνη καταστρέφει τον μηχανισμό πήξεως του αίματος και έτσι το ζώο μπορεί να αιμορραγεί εσωτερικά αλλά και εξωτερικά: από τη μύτη, το στόμα και τα γεννητικά όργανα.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

Το αντίδοτο στις αντιπηκτικές φόλες είναι το Κονάκιον (Βιταμίνη Κ), το οποίο συμβάλλει στην πήξη του αίματος.

ΦΟΛΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ

Οι φόλες μηχανικού τραύματος είναι τροφές που περιέχουν αιχμηρά αντικείμενα, όπως τριμμένο γυαλί. Αν τα τρίμματα του γυαλιού είναι αρκετά φιλοκομμένα, τότε τα συμπτώματα θα εμφανιστούν κατά την πέψη, δηλαδή εντός μισής - μίας ώρας. Αν μεταφερθεί το ζώο στον κτηνίατρο ίσως γίνουν προσπάθειες για να καθαριστεί το στομάχι και το έντερό του. Αλλά συνήθως το θύμα πεθαίνει από εκτεταμένα εσωτερικά τραύματα. Επειδή συνήθως δεν έχει καλό τέλος ένα τέτοιο περιστατικό, θεωρείται η πιο επικίνδυνη φόλα.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ:

Το δηλητηριασμένο ζώο είναι πανικοβλημένο και υποφέρει. Αν έχει δηλητηριαστεί από εντομοκτόνα ή αν έχει φάει φόλα με τριμμένο γυαλί, τότε **το φως και ο θόρυβος** θα το ενοχλούν. Φροντίστε κατά τη μεταφορά του σε κτηνίατρο να το έχετε σκεπασμένο και σε ήσυχο περιβάλλον (πχ. μέσα στο αυτοκίνητο με κλειστά τζάμια για να μην ακούει τον θόρυβο του δρόμου).

ΚΟΥΤΙ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ

Το σπίτι και το αυτοκίνητο μπορούν να περιλαμβάνουν κουτί πρώτων βοηθειών εξοπλισμένο με:

- Ατροπίνη – κυκλοφορεί σε αμπούλες του 1 ml
- Filtalon – κυκλοφορεί σε αμπούλες των 2 ml
- Κονάκιον (Βιταμίνη Κ) - ενέσιμο διάλυμα, δόσης 5 – 20 mg, ανάλογα το μέγεθος και βάρος του σκύλου

- Σύριγγες

**ΓΙΑ ΤΙΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΡΘΗ ΧΡΗΣΗ ΕΧΟΥΜΕ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΕΙ ΤΟΝ ΚΤΗΝΙΑΤΡΟ ΜΑΣ.**

- **ΠΗΓΕΣ:**
- www.alfa-omega.gr
- www.kaws-info.com
- fridge.gr
- www.pets.gr
- www.spazgreece.org